

# คำถามพร้อมธงคำตอบวิชากฎหมาย วิธีพิจารณาความอาญา การสอบความรู้ชั้นเนติบัณฑิต สมัยที่ ๖๘ ปีการศึกษา ๒๕๕๘

ข้อ ๑. คำถาม พนักงานอัยการเป็นโจทก์ฟ้องว่า จำเลยเป็นผู้จัดการทรัพย์สินของผู้อื่นตามคำสั่งศาล โดยเป็นผู้พิทักษ์ของนางสดคนเสมือนไร้ความสามารถและได้รับอนุญาตจากศาลให้ทำนิติกรรมขายที่ดินของนางสดแทนนางสดให้แก่ผู้มีชื่อ จำเลยครอบครองเงินของนางสดซึ่งได้มาจากการขายที่ดิน แล้วเบียดบังยกเอาเงินดังกล่าวไปเป็นของจำเลย ขอให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๕๒, ๓๕๔ (เป็นความผิดอันยอมความได้) และให้จำเลยคืนเงินแก่กองมรดกของนางสด จำเลยให้การปฏิเสธ ข้อเท็จจริงตามทางพิจารณาได้ความว่า ขณะที่จำเลยขายที่ดินของนางสดตามที่ได้รับอนุญาตจากศาลเยาวชนและครอบครัวกลางแล้วยกเอาเงินไปนั้น นางสดยังมีชีวิตอยู่ แต่เป็นอัมพาตเดินไม่ได้และยังไม่ได้ดำเนินคดีแก่จำเลย ต่อมานางสดถึงแก่ความตายศาลมีคำสั่งตั้งนายคงบุตรของนางสดเป็นผู้จัดการมรดก นายคงตรวจสอบทรัพย์สินของนางสดทราบว่าจำเลยเอาเงินที่ได้จากการขายที่ดินของนางสดไปเป็นประโยชน์ส่วนตัว จึงแจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนให้ดำเนินคดีแก่จำเลย พนักงานสอบสวนได้ทำการสอบสวนแล้ว พนักงานอัยการจึงเป็นโจทก์ฟ้องคดีนี้

ให้วินิจฉัยว่า นายคงมีอำนาจร้องทุกข์ พนักงานสอบสวนมีอำนาจสอบสวนและพนักงานอัยการมีอำนาจฟ้องคดีนี้หรือไม่

## ธงคำตอบ

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒ (๔) ประกอบมาตรา ๒ (๗) กำหนดให้ผู้เสียหายเท่านั้นมีอำนาจร้องทุกข์เพื่อดำเนินคดีแก่ผู้กระทำ

ความผิดได้ เมื่อคดีความผิดตามที่โจทก์ฟ้องเป็นความผิดอันยอมความได้หรือความผิดต่อส่วนตัว พนักงานสอบสวนจะมีอำนาจสอบสวนก็ต่อเมื่อมีคำร้องทุกข์ตามระเบียบตามมาตรา ๑๒๑ วรรคสอง และโจทก์จะมีอำนาจฟ้องก็ต่อเมื่อมีการสอบสวนในความผิดนั้นก่อนเช่นกันตามมาตรา ๑๒๐ เมื่อการกระทำที่โจทก์กล่าวหาเกิดขึ้นในขณะที่นางสดยังมีชีวิตอยู่ จึงเป็นการกระทำความผิดต่อนางสดผู้เป็นเจ้าของทรัพย์ นางสดยอมเป็นผู้เสียหายตามมาตรา ๒ (๔) และมีอำนาจร้องทุกข์ได้ตามมาตรา ๓ (๑) ประกอบมาตรา ๒ (๗) แม้นางสดจะเดินไม่ได้เพราะเป็นอัมพาตและศาลมีคำสั่งให้เป็นคนเสมือนไร้ความสามารถก็ตาม แต่นางสดก็ยังสามารถดำเนินคดีแก่จำเลยเหมือนเช่นบุคคลทั่วไปได้ โดยมีต้องได้รับความยินยอมจากผู้พิทักษ์ก่อนดังที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๔ ประกอบกับนางสดมิได้ถูกทำร้ายถึงตายหรือบาดเจ็บจนไม่สามารถจัดการเองได้ อันจะทำให้นายคงมีอำนาจจัดการแทนนางสดได้ตามมาตรา ๕ (๒) เมื่อนายคงซึ่งไม่ได้เป็นผู้เสียหายเป็นผู้ร้องทุกข์ให้ดำเนินคดีแก่จำเลยในความผิดฐานยกยอกตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๕๒, ๓๕๔ ซึ่งเป็นความผิดอันยอมความได้หรือความผิดต่อส่วนตัว จึงถือไม่ได้ว่าคดีนี้มีคำร้องทุกข์ตามระเบียบที่จะทำให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจสอบสวนในความผิดต่อส่วนตัวได้ และถือเท่ากับว่ายังไม่ได้มีการสอบสวนในความผิดนั้นมาก่อน ย่อมส่งผลให้โจทก์ไม่มีอำนาจฟ้องตามมาตรา ๑๒๐ (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๐๗๙/๒๕๕๕)

**ข้อ ๒. คำถาม** นายชวากำลังยื่นดูนายม่วงอายุ ๑๖ ปี แข่งรถจักรยานยนต์กับเพื่อน ๆ อยู่ในถนนสาธารณะ นายน้อยคนสัญชาติลาวขับรถยนต์โดยประมาทชนนายชวาทถึงแก่ความตาย ในการสอบสวนปรากฏว่าในความผิดฐานแข่งรถในทางโดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๔, ๑๓๔, ๑๖๐ ทวิ พนักงานสอบสวนมิได้จัดให้นักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์และพนักงานอัยการเข้าร่วมสอบปากคำนายม่วงผู้ต้องหา ส่วนในคดีที่นายน้อยตกเป็นผู้ต้องหาในความผิดฐานกระทำโดยประมาทและการกระทำนั้นเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตายตาม

ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๕๑ พนักงานสอบสวนสอบถามนายน้อยแล้วปรากฏว่านายน้อยสามารถพูดและฟังภาษาไทยเข้าใจดี จึงไม่ได้จัดหาล่ามให้ในการสอบสวน

ให้วินิจฉัยว่า การสอบสวนผู้ต้องหาทั้งสองคดีดังกล่าวของพนักงานสอบสวนชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

### ธงคำตอบ

คดีความผิดฐานแข่งรถในทางโดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๔, ๑๓๔, ๑๖๐ ทวิ ถือว่าเป็นความผิดอื่น ซึ่งกฎหมายมิได้บังคับว่าพนักงานสอบสวนต้องจัดให้มีนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์และพนักงานอัยการเข้าร่วมในการสอบปากคำผู้ต้องหาซึ่งเป็นเด็กตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๓๔/๒ ประกอบมาตรา ๑๓๓ ทวิ แต่อย่างไรก็ดี ดังนั้น การสอบสวนนายม่วงผู้ต้องหาคดีนี้จึงชอบด้วยกฎหมาย (คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๔๓๒/๒๕๕๗)

ส่วนคดีที่นายน้อยคนสัญชาติลาวตกเป็นผู้ต้องหาในความผิดฐานกระทำโดยประมาทและการกระทำนั้นเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตายตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๕๑ เมื่อพนักงานสอบสวนสอบถามนายน้อยแล้วปรากฏว่านายน้อยสามารถพูดและฟังภาษาไทยเข้าใจดี ถือว่าไม่ใช่กรณีที่มีความจำเป็นต้องใช้ล่ามแปลตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๓๓ วรรคหนึ่ง ดังนั้น การสอบสวนนายน้อยผู้ต้องหาคดีนี้โดยไม่ได้จัดหาล่ามให้จึงชอบด้วยกฎหมายแล้ว (เทียบคำพิพากษาฎีกาที่ ๑๓๕๑/๒๕๕๕)

**ข้อ ๓. คำถาม** พนักงานสอบสวนได้ส่งสำนวนชั้นสูตรพลิกศพไปยังพนักงานอัยการโดยมีความเห็นว่าความตายมิได้เป็นผลแห่งการกระทำผิดอาญาเนื่องจากผู้ตายได้ฆ่าตัวตายเอง พนักงานอัยการพิจารณาแล้วเห็นว่าพยานหลักฐานในสำนวนชั้นสูตรพลิกศพยังไม่สมบูรณ์พอที่จะประกอบการวินิจฉัยว่าความตายมิได้เป็นผลแห่งการกระทำผิดอาญาหรือไม่ สมควรมีการสอบสวนเพิ่มเติม จึงได้มีคำสั่งให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนเพิ่มเติมอีกหลาย

ประเด็น แต่พนักงานสอบสวนโต้แย้งว่าพนักงานสอบสวนมิได้สอบสวนบุคคลใด เป็นผู้ต้องหาและมีได้เสนอความเห็นควรสั่งฟ้องหรือควรสั่งไม่ฟ้องแต่อย่างใด ประกอบกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาบัญญัติเพียงให้พนักงานอัยการดำเนินการส่งสำนวนชั้นสูตรพลิกศพในกรณีที่ความตายมิได้เป็นผลแห่งการกระทำผิดอาญาไปยังบุคคลที่กฎหมายกำหนดเท่านั้น ดังนั้น พนักงานอัยการจึงไม่มีอำนาจสั่งสอบสวนเพิ่มเติมได้

ให้วินิจฉัยว่า พนักงานอัยการมีอำนาจสั่งให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนเพิ่มเติมหรือไม่

### ธงคำตอบ

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๕๐ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้พนักงานสอบสวนส่งสำนวนชั้นสูตรพลิกศพที่มีความเห็นว่าความตายมิได้เป็นผลแห่งการกระทำผิดอาญาไปยังพนักงานอัยการ ก็เพื่อพิจารณากลับกรอภยานหลักฐานในสำนวนดังกล่าว อันเป็นการตรวจสอบถ่วงดุลการสอบสวนของพนักงานสอบสวน ดังนั้น มาตรา ๑๕๕ วรรคหนึ่ง จึงบัญญัติให้นำบทบัญญัติในประมวลกฎหมายนี้อันว่าด้วยการสอบสวนมาใช้แก่การชันสูตรพลิกศพโดยอนุโลม พนักงานสอบสวนมีหน้าที่ต้องรวบรวมพยานหลักฐานทุกชนิดเท่าที่จะทำได้ตามมาตรา ๑๓๑ ประกอบมาตรา ๑๕๐ วรรคหก ซึ่งบัญญัติว่า ในการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ให้พนักงานสอบสวนปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานอัยการ ฉะนั้น เมื่อพนักงานอัยการพิจารณาเห็นสมควรให้มีการสอบสวนเพิ่มเติม เพื่อให้ได้พยานหลักฐานครบถ้วนสมบูรณ์เพียงพอที่จะประกอบการวินิจฉัย พนักงานอัยการก็ย่อมมีอำนาจสั่งตามมาตรา ๑๔๓ วรรคสอง (ก) ให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนเพิ่มเติมตามที่เห็นสมควรได้

**ข้อ ๔. คำถาม** นายแดงเป็นโจทก์ฟ้องนายดำจำเลยต่อศาลจังหวัดระยองว่า จำเลยทำร้ายร่างกายโจทก์เป็นเหตุให้โจทก์ได้รับอันตรายแก่กาย ขอให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๙๕ ศาลได้สวนมูลฟ้องแล้ว เห็นว่าคดีมีมูล จึงมีคำสั่งให้ประทับฟ้องไว้พิจารณา จำเลยให้การปฏิเสธอ้างเหตุป้องกัน

ระหว่างพิจารณา โจทก์ยื่นคำร้องว่า โจทก์เพิ่งตรวจพบพยานหลักฐานว่านางเขียวเป็นผู้ว่าจ้างให้จำเลยกระทำผิด และเพิ่งทราบจากแพทย์ว่าแพทย์ตรวจพบว่าโจทก์เสียความสามารถสืบพันธุ์อันเนื่องมาจากการถูกจำเลยทำร้าย จึงขอแก้ไขเพิ่มเติมฟ้องว่า จำเลยเป็นจำเลยที่ ๑ และนางเขียวเป็นจำเลยที่ ๒ กับขอให้ลงโทษจำเลยที่ ๑ ฐานทำร้ายร่างกายจนเป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำร้ายรับอันตรายสาหัสตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๙๗ (๒) และขอให้ลงโทษจำเลยที่ ๒ ฐานเป็นผู้ใช้ให้ผู้อื่นกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๙๗ (๒) ประกอบมาตรา ๘๔

ให้วินิจฉัยว่า (ก) คำร้องขอแก้ไขเพิ่มเติมฟ้องของโจทก์ต้องด้วยหลักเกณฑ์ตามกฎหมายที่ศาลจะอนุญาตให้โจทก์แก้ไขเพิ่มเติมฟ้องได้หรือไม่

(ข) ศาลจะอนุญาตให้โจทก์แก้ไขเพิ่มเติมฟ้องโดยไม่ต้องสั่งไต่สวนมูลฟ้องก่อนได้หรือไม่

#### ธงคำตอบ

(ก) เดิมโจทก์ฟ้องว่า จำเลยทำร้ายร่างกายโจทก์เป็นเหตุให้โจทก์ได้รับอันตรายแก่กายตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๙๕ ขณะคดีอยู่ระหว่างพิจารณา โจทก์เพิ่งตรวจพบพยานหลักฐานว่า นางเขียวเป็นผู้ว่าจ้างให้จำเลยกระทำความผิด จึงขอแก้ไขเพิ่มเติมฟ้องนางเขียวเป็นจำเลยที่ ๒ เช่นนี้เป็นการขอแก้ไขเพิ่มเติมฟ้องเพิ่มนางเขียวเข้ามาเป็นจำเลยอีกคนหนึ่ง ถือว่าไม่มีเหตุอันควรจึงไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๖๓ ที่โจทก์จะขอแก้ไขเพิ่มเติมฟ้องได้ (เทียบคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๑๕/๒๕๑๑)

ส่วนที่โจทก์ยื่นคำร้องขอแก้ไขเพิ่มเติมฟ้องว่า โจทก์เพิ่งทราบจากแพทย์ว่าแพทย์ตรวจพบว่า โจทก์เสียความสามารถสืบพันธุ์อันเนื่องมาจากการที่ถูกจำเลยทำร้ายนั้น ถือว่ามีเหตุอันควรเพราะขณะยื่นฟ้อง โจทก์ยังไม่ทราบแน่ชัดเกี่ยวกับผลของการที่ถูกจำเลยทำร้ายว่าเป็นเหตุให้โจทก์ได้รับอันตรายสาหัสตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๙๗ (๒) และการแก้ฐานความผิดที่โจทก์ต้องแถลงในฟ้องนั้น ไม่ว่าจะทำเช่นนี้ในระยะเวลาใดระหว่างพิจารณาในศาลชั้นต้น ตาม

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๖๔ บัญญัติมิให้ถือว่าทำให้ จำเลยเสียเปรียบ เว้นแต่จำเลยได้หลงต่อสู้ในข้อที่ผิดนั้น เมื่อคดีนี้จำเลยให้การ ต่อสู้อ้างเหตุป้องกัน จึงถือไม่ได้ว่าจำเลยหลงต่อสู้ กรณีจึงต้องด้วยหลักเกณฑ์ ตามมาตรา ๑๖๓ และมาตรา ๑๖๔ ที่ศาลจะพิจารณาอนุญาตให้โจทก์แก้ไข เพิ่มเติมฟ้องได้

(ข) เมื่อคำร้องขอแก้ไขเพิ่มเติมฟ้อง โดยเพิ่มฐานความผิดจากประมวล กฎหมายอาญา มาตรา ๒๙๕ เป็นมาตรา ๒๙๗ ต้องด้วยหลักเกณฑ์ตามประมวล กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๖๓ และมาตรา ๑๖๔ ที่โจทก์มีอำนาจ ยื่นคำร้องขอแก้หรือเพิ่มเติมฟ้องแล้ว เมื่อมาตรา ๑๖๓ วรรคหนึ่ง ตอนท้าย บัญญัติว่า “...ถ้าศาลเห็นสมควรจะอนุญาตหรือจะสั่งให้ไต่สวนมูลฟ้องเสียก่อน ก็ได้...” ศาลย่อมมีดุลพินิจที่จะสั่งอนุญาตให้โจทก์แก้ไขเพิ่มเติมฟ้องโดยไม่ต้อง ไต่สวนมูลฟ้องก่อนก็ได้ ดังนั้น แม้อคดีนี้จะเป็นคดีที่ราษฎรเป็นโจทก์ ซึ่งมาตรา ๑๖๒ (๑) บัญญัติให้ไต่สวนมูลฟ้องก่อนก็ตาม แต่มาตรา ๑๖๒ (๑) นี้ใช้บังคับ เฉพาะกรณีฟ้องเริ่มต้นคดีเท่านั้น กรณีการแก้ไขเพิ่มเติมฟ้องต้องบังคับตาม มาตรา ๑๖๓ เท่านั้น หาอยู่ในบังคับแห่งมาตรา ๑๖๒ (๑) ไม่

**ข้อ ๕. คำถาม** โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยตามประมวลกฎหมาย อาญา มาตรา ๓๓๕ โจทก์ไม่มาศาลในวันนัดสืบพยานโจทก์ ศาลชั้นต้นจึง พิพากษายกฟ้องโจทก์

(ก) โจทก์อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน โจทก์ฎีกา

(ข) โจทก์ยื่นคำร้องขอให้ยกคดีขึ้นพิจารณาคดีใหม่อ้างว่าไม่ได้ตั้งใจไม่ ไปศาลตามกำหนดนัด ศาลชั้นต้นไต่สวนแล้วมีคำสั่งให้ยกคำร้อง โจทก์อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน โจทก์ฎีกา

ให้วินิจฉัยว่า ทั้งสองกรณีดังกล่าวศาลชั้นต้นจะส่งรับฎีกาโจทก์ได้หรือไม่  
**ธงคำตอบ**

(ก) ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๐ ห้ามมิให้ คู่ความฎีกาในคดีที่ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์พิพากษายกฟ้องโจทก์ คดีนี้

ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้องโจทก์เพราะโจทก์ไม่มาศาลตามมาตรา ๑๖๖ วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา ๑๘๑ ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน เป็นกรณีที่ศาลชั้นต้น และศาลอุทธรณ์พิพากษายกฟ้องโจทก์ จึงต้องห้ามมิให้โจทก์ฎีกาตามบท กฎหมายดังกล่าวข้างต้น ศาลชั้นต้นต้องสั่งไม่รับฎีกาโจทก์ (เทียบคำพิพากษาฎีกาที่ ๑๗๕๑/๒๕๔๘)

(ข) โจทก์ยื่นคำร้องขอให้ยกคดีขึ้นพิจารณาใหม่ตามประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๖๖ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๑๘๑ ศาลชั้นต้น มีคำสั่งยกคำร้องและศาลอุทธรณ์พิพากษายืน มิใช่กรณีที่ศาลชั้นต้น และ ศาลอุทธรณ์พิพากษายกฟ้องโจทก์แต่ประการใด จะนำบทบัญญัติในมาตรา ๒๒๐ มาบังคับแก่กรณีเช่นนี้หาได้ไม่ โจทก์จึงมีสิทธิฎีกาได้ ไม่ต้องห้ามฎีกา ศาลชั้นต้น ต้องสั่งรับฎีกาโจทก์ (เทียบคำพิพากษาฎีกาที่ ๙๒๘๐/๒๕๕๑)

ข้อ ๖. คำถาม คืบเกิดเหตุร้ายตำรวจโทเอนกสืบทราบที่บ้านนายแดง มีผู้ลักลอบเล่นการพนันโดยผิดกฎหมาย จึงสั่งให้ร้อยตำรวจตรีธรรมกับพวกเจ้า พนักงานตำรวจรวม ๑๐ คน ไปตรวจค้นจับกุม โดยไม่มีหมายจับและหมายค้นไปด้วย เจ้าพนักงานตำรวจทุกคนแต่งเครื่องแบบ เมื่อถึงบ้านดังกล่าวในคืนนั้นได้ เข้าชুমดู เห็นคนประมาณ ๕๐ คน อยู่ในบ้าน มีทั้งที่เล่นและมีได้เล่นการพนัน จึงพากันเข้าไปจับกุมผู้เล่นการพนันรวมทั้งนายแดงเจ้าของบ้าน ร้อยตำรวจตรีธรรม ได้แจ้งสิทธิตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๘๓ วรรคสอง ให้นายแดงกับพวกทราบแล้ว นายแดงรับต่อร้อยตำรวจตรีธรรมว่าได้นำไฟที่ใช้ เล่นการพนันไปทิ้งลงถังขยะและนำร้อยตำรวจตรีธรรมไปยึดไฟนั้นเป็นของกลาง ร้อยตำรวจตรีธรรมนำนายแดงกับพวกพร้อมด้วยของกลางส่งพนักงานสอบสวน สถานีตำรวจแห่งท้องที่ที่ถูกจับ ต่อมาพนักงานอัยการเป็นโจทก์ฟ้องนายแดงกับ พวกเป็นจำเลยต่อศาล นายแดงให้การปฏิเสธโดยอ้างว่า การค้นและการจับไม่ ชอบด้วยกฎหมาย ส่วนถ้อยคำของนายแดงที่รับว่าได้นำไฟไปทิ้งลงถังขยะนั้น ก็ไม่อาจรับฟังเป็นพยานหลักฐานในการพิสูจน์ความผิดของผู้ถูกจับได้

ให้วินิจฉัยว่า ข้ออ้างของนายแดงฟังขึ้นหรือไม่

## ธงคำตอบ

คดีนี้เจ้าพนักงานตำรวจผู้จับได้ไปช้่มดู เห็นบุคคลหลายคนกำลังเล่นการพนันกันอยู่ในบ้านของนายแดง กรณีเป็นความผิดซึ่งหน้าตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๘๐ วรรคหนึ่ง แม้ที่เกิดเหตุจะอยู่ในบ้านของนายแดงอันเป็นที่รโหฐาน หากเกิดเหตุในเวลากลางวัน พนักงานฝ่ายปกครองหรือเจ้าพนักงานตำรวจย่อมมีอำนาจจับได้โดยไม่ต้องมีหมายจับและหมายค้นตามมาตรา ๘๑ และมาตรา ๘๒ (๒) แต่คดีนี้เหตุเกิดเวลากลางคืน พนักงานฝ่ายปกครองหรือเจ้าพนักงานตำรวจจะจับได้ก็ต่อเมื่อมีกรณีฉุกเฉินอย่างยิ่งตามมาตรา ๘๖ (๒) ข้อเท็จจริงได้ความว่าขณะเกิดเหตุมีคนอยู่ในบ้านประมาณ ๕๐ คน ทั้งที่กำลังเล่นการพนันและมีได้เล่นการพนัน จึงเป็นที่เห็นได้ว่าถ้าปล่อยเนิ่นนานไปโดยไม่จับทันทีก็อาจจับผู้กระทำความผิดไม่ได้เลย เพราะผู้คนปะปนกันอยู่มาก ทั้งบรรดาพยานหลักฐานต่าง ๆ ก็อาจสูญหาย หรือถูกทำลายไปหมด กรณีดังกล่าวถือได้ว่าเป็นกรณีฉุกเฉินอย่างยิ่ง ร้อยตำรวจตรีธรรมกับพวกซึ่งเป็นเจ้าพนักงานตำรวจจึงมีอำนาจจับในที่รโหฐานในเวลากลางคืนโดยไม่ต้องมีหมายจับและหมายค้น (เทียบคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๙๘/๒๕๑๖ ประชุมใหญ่)

การที่นายแดงรับต่อร้อยตำรวจตรีธรรมว่านำไฟที่ใช้เล่นการพนันไปทิ้งลงถังขยะเป็นถ้อยคำอื่นมิใช่เป็นคำรับสารภาพว่าผู้ถูกจับได้กระทำความผิด เมื่อมีการแจ้งสิทธิตามกฎหมายแล้ว ย่อมรับฟังเป็นพยานหลักฐานในการพิสูจน์ความผิดของนายแดงผู้ถูกจับได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๘๔ วรรคสี่ ข้ออ้างของนายแดงทุกข้อฟังไม่ขึ้น

**ข้อ ๗. คำถาม** โจทก์ฟ้องว่า จำเลยทำสัญญาเช่าที่ดินพิพาทจากโจทก์เพื่อปลูกสร้างบ้านอยู่อาศัย อัตราค่าเช่าเดือนละ ๑๐,๐๐๐ บาท ตามหนังสือสัญญาเช่าที่ดินท้ายฟ้อง แต่จำเลยผิดสัญญาเช่า เพราะจำเลยผิดนัดไม่ชำระค่าเช่า ๒ เดือน ติดต่อกัน โจทก์มีหนังสือบอกเลิกสัญญาเช่าแก่จำเลยแล้ว แต่จำเลยเพิกเฉย ขอให้ขับไล่จำเลยออกจากที่ดินพิพาทและชำระค่าเช่าที่ค้าง ๒ เดือน จำนวน ๒๐,๐๐๐ บาท แก่โจทก์ จำเลยให้การว่า แม้ในหนังสือสัญญาเช่าที่ดิน



ท้ายฟ้องจะระบุว่าให้เช่าที่ดินพิพาทเพื่อปลูกสร้างบ้านอยู่อาศัยก็ตาม แต่ภายหลังจากทำสัญญาเช่ากันได้ ๒ เดือน จำเลยขออนุญาตโจทก์ปลูกสร้างบ้านในที่ดินพิพาทเพื่อให้บุคคลภายนอกเช่า โจทก์ก็ตกลงยินยอมแต่ไม่ได้ทำหลักฐานเป็นหนังสือ และจำเลยชำระค่าเช่าให้แก่โจทก์ทุกเดือน เดือนละ ๑๐,๐๐๐ บาท ตามกำหนด ไม่ได้ผิดนัด แต่โจทก์ไม่ได้ออกไปเสร็จรับเงินให้จำเลยไม่ได้ผิดสัญญา ขอให้ยกฟ้อง

ให้วินิจฉัยว่า (ก) จำเลยจะนำสืบพยานบุคคลตามข้อกล่าวอ้างในคำให้การได้หรือไม่

(ข) ถ้าโจทก์ยื่นบัญชีระบุพยานอ้างตนเองเป็นพยาน โดยมีได้ระบุนายแดงเป็นพยาน แต่โจทก์ได้มอบอำนาจให้นายแดงเบิกความศาลชั้นต้นอนุญาตให้โจทก์นำนายแดงเข้าเบิกความ ศาลจะรับฟังคำเบิกความของนายแดงเป็นพยานหลักฐานได้หรือไม่

#### ธงคำตอบ

(ก) สัญญาเช่าที่ดินพิพาทเป็นสัญญาที่ต้องมีหลักฐานเป็นหนังสือ มิฉะนั้นจะฟ้องร้องบังคับคดีไม่ได้ จึงเป็นกรณีที่กฎหมายบังคับให้ต้องมีพยานเอกสารมาแสดง คู่ความจะนำสืบพยานบุคคลเปลี่ยนแปลงแก้ไขข้อความในพยานเอกสารไม่ได้ ต้องห้ามตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๙๔ วรรคหนึ่ง (ข) สำหรับคดีนี้จำเลยยอมรับว่าตามหนังสือสัญญาเช่าที่ดินระบุให้จำเลยเช่าที่ดินพิพาทเพื่อปลูกสร้างบ้านอยู่อาศัยจริง มิได้นำสืบพยานบุคคลเปลี่ยนแปลงแก้ไขข้อความในเอกสารนั้น แต่จำเลยขอนำสืบพยานบุคคลว่าภายหลังจากทำสัญญาเช่ากันแล้วโจทก์ตกลงยินยอมให้จำเลยปลูกสร้างบ้านในที่ดินพิพาทเพื่อให้บุคคลภายนอกเช่าได้ อันเป็นการนำสืบถึงข้อตกลงซึ่งเกิดขึ้นภายหลังการตกลงทำสัญญาเช่าเพื่อแสดงว่าจำเลยไม่ได้ผิดสัญญาเช่า และข้อตกลงดังกล่าวไม่มีกฎหมายบังคับให้ต้องทำเป็นหนังสือหรือมีหลักฐานเป็นหนังสือ จำเลยจึงนำสืบพยานบุคคลตามข้อกล่าวอ้างในคำให้การได้ ไม่ต้องห้ามตามมาตรา ๙๔ วรรคหนึ่ง (ก) และ (ข) (คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๗๔๒/๒๕๔๕)

การชำระเงินค่าเช่าตามสัญญาเช่าที่ดินพิพาท ไม่มีกฎหมายบังคับให้ต้องมีพยานเอกสารมาแสดง จำเลยจึงมีสิทธินำสืบพยานบุคคลตามข้อกล่าวอ้างในคำให้การได้ว่า จำเลยชำระเงินค่าเช่าให้แก่โจทก์ทุกเดือน เดือนละ ๑๐,๐๐๐ บาท ตามกำหนดไม่ได้ผิดนัด แต่โจทก์ไม่ได้ออกไปเสิร์ฟรับเงินให้ ไม่ต้องห้ามตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๙๔ วรรคหนึ่ง (ก)

(ข) การเบิกความต่อศาลเป็นกิจการเฉพาะตัวโดยสภาพ ไม่อาจตั้งผู้อื่นทำแทนได้ ตามบัญญัติระบุพยานโจทก์อ้างตนเองเป็นพยาน โดยมีได้ระบุอ้างนายแดงเป็นพยาน โจทก์จะมอบอำนาจให้นายแดงเบิกความแทนไม่ได้ แม้ศาลชั้นต้นอนุญาตให้โจทก์ให้นายแดงเข้าเบิกความ ศาลก็จะรับฟังคำเบิกความของนายแดงเป็นพยานหลักฐานไม่ได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๙๗ (๒) และมาตรา ๙๘ (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๙๗๒/๒๕๒๕)

**ข้อ ๘. คำถาม** หลังเกิดเหตุชิงทรัพย์ ผู้เสียหายแจ้งว่า คนร้ายใช้ผ้าคลุมหน้า จึงไม่รู้ว่าใครคือคนร้าย เจ้าพนักงานตำรวจสืบสวนได้ความจากชาวบ้านข้างเคียงที่เกิดเหตุว่า ก่อนเกิดเหตุเห็นนายดำมาเดินอยู่บริเวณหน้าบ้านผู้เสียหาย เมื่อเจ้าพนักงานตำรวจสอบถามนายดำในฐานะพยานเบื้องต้นถึงเหตุการณ์ชิงทรัพย์ นายดำรับว่าตนเป็นคนร้ายที่ชิงทรัพย์ผู้เสียหาย และได้พาเจ้าพนักงานตำรวจไปตรวจค้นและยึดได้มีดที่ใช้เป็นอาวุธแทงทำร้ายผู้เสียหายกับสร้อยทองคำที่ชิงไปจากผู้เสียหายซึ่งซ่อนไว้ในห้องพักของนายดำเป็นของกลาง ต่อมาเมื่อนายดำถูกจับ ถูกสอบสวน และถูกฟ้องเป็นจำเลย นายดำให้การปฏิเสธทั้งในชั้นจับกุมชั้นสอบสวน และชั้นพิจารณาของศาล

ให้วินิจฉัยว่า ศาลจะรับฟังบันทึกคำให้การที่เจ้าพนักงานตำรวจบันทึกไว้ในชั้นสอบสวนตามคำให้การของนายดำและนายดำลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้องไว้ รวมทั้งอาวุธมีดและสร้อยทองคำของกลาง เป็นพยานหลักฐานพิสูจน์ความผิดของนายดำได้หรือไม่ เพียงใด

## ธงคำตอบ

คำให้การของนายดำที่ให้ไว้ต่อเจ้าพนักงานตำรวจมิใช่คำให้การของผู้ถูกจับที่ให้ไว้แก่เจ้าพนักงานในชั้นจับกุม เพราะขณะนั้นนายดำยังมิได้ถูกจับ จึงไม่อยู่ในบังคับแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๘๔ วรรคสี่ คำรับสารภาพและถ้อยคำอื่นของนายดำจึงไม่ต้องห้ามรับฟังตามมาตรา ๘๔ วรรคสี่ ทั้งการสอบปากคำนายดำโดยเจ้าพนักงานตำรวจก็เป็นการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่โดยชอบ เพราะในขณะนั้นยังไม่มีเหตุเพียงพอที่จะขอหมายจับนายดำได้ เนื่องจากผู้เสียหายไม่รู้ว่าใครเป็นคนร้าย และไม่ปรากฏพยานหลักฐานอื่นใด การสอบปากคำนายดำจึงเป็นการสอบถามในฐานะพยานเบื้องต้นในชั้นสืบสวนเท่านั้น เจ้าพนักงานตำรวจไม่จำเป็นต้องแจ้งสิทธิใดๆ ให้นายดำทราบก่อนบันทึกคำให้การของนายดำรวมทั้งอาวุธมีดและสร้อยทองคำของกลาง จึงเป็นพยานหลักฐานที่เกิดขึ้นและได้มาโดยชอบ ไม่ต้องห้ามรับฟังตามมาตรา ๒๒๖ และมาตรา ๒๒๖/๑ (เทียบคำพิพากษาฎีกาที่ ๑๕๙๕๓/๒๕๕๕)

แม้บันทึกคำให้การของนายดำจะเข้าลักษณะเป็นพยานบอกเล่าตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๖/๓ วรรคหนึ่ง ก็ไม่ต้องห้ามรับฟังตามมาตรา ๒๒๖/๓ วรรคสอง เพราะเข้าข้อยกเว้นให้รับฟังได้ตามมาตรา ๒๒๖/๓ วรรคสอง (๑) เนื่องจากมีสภาพเป็นพยานบอกเล่าทอดแรก มีลักษณะชัดเจนสอดคล้องกับพยานวัตถุของกลางที่นายดำพาเจ้าหน้าที่ไปค้นและยึดมาได้โดยชอบ ทั้งมีแหล่งที่มาจากการจัดทำของเจ้าพนักงานตำรวจที่ทำหน้าที่ถูกต้องตามกฎหมายทุกประการ น่าเชื่อว่าจะพิสูจน์ความจริงในคดีนี้ได้ แต่ศาลต้องรับฟังด้วยความระมัดระวังตามมาตรา ๒๒๗/๑ วรรคหนึ่ง และไม่ควรเชื่อเป็นยุติลงโทษจำเลย เว้นแต่จะมีเหตุผลอันหนักแน่น มีพฤติการณ์พิเศษแห่งคดี หรือมีพยานหลักฐานประกอบอื่นมาสนับสนุน

ข้อ ๙. คำถาม เมื่อวันที่ ๒ มกราคม ๒๕๕๙ เวลากลางคืนหลังเที่ยง นายแดงถูกนายดำทำร้ายโดยการชกและกระแทกที่บริเวณลำตัวหลายครั้ง จนกระดูกซี่โครงหักหลายซี่และม้ามแตก เป็นเหตุให้นายแดงถึงแก่ความตาย

พนักงานอัยการได้ฟ้องนายดำเป็นจำเลยต่อศาลอาญาในข้อหาฆ่าผู้อื่น ศาลนัดสืบพยานโจทก์ในวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๕๙ เวลา ๙ นาฬิกา นายขาวบิดาชอบด้วยกฎหมายของนายแดงต้องการขอเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการโจทก์ให้ทำงานในฐานะทนายความร่างคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์ตามความประสงค์ของนายขาว (ให้ร่างแต่ใจความในคำร้องเท่านั้น)

### ธงคำตอบ

ข้อ ๑ คดีนี้ศาลนัดสืบพยานโจทก์ในวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๕๙ เวลา ๙ นาฬิกา

ข้อ ๒ ผู้ร้องเป็นบิดาชอบด้วยกฎหมายของนายแดงผู้ตายจึงเป็นผู้เสียหายในคดีนี้ ประสงค์จะเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการโจทก์ในคดีนี้โดยขอถือเอาคำฟ้องและพยานหลักฐานของพนักงานอัยการโจทก์เป็นคำฟ้องและพยานหลักฐานของผู้ร้องด้วย ขอศาลได้โปรดอนุญาต

ควรมิควรแล้วแต่จะโปรด

ข้อ ๑๐. คำถาม นายสมศักดิ์ มีดี อายุ ๖๗ ปี อยู่บ้านเลขที่ ๑๒๒ ถนนพระราม ๒ ซอย ๕๐ แขวงสามยุค เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร ได้อยู่กับจันทามีภริยากับนางสมศรี มีดี โดยจดทะเบียนสมรสกันเมื่อวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๒๑ มีบุตรด้วยกัน ๒ คน คือ นายสมหมาย มีดี อายุ ๓๗ ปี และนางสาวสมลักษณ์ มีดี อายุ ๓๕ ปี ในวันนี้ นายสมศักดิ์มีความประสงค์จะทำพินัยกรรมยกทรัพย์สินในส่วนที่เป็นกรรมสิทธิ์ของตนให้แก่ทายาท โดยว่าจ้างให้ท่านเป็นทนายความร่างพินัยกรรม ให้แบ่งทรัพย์สินที่ดินโฉนดเลขที่ ๑๒๓๔ ตำบลบางโกล้ง อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ เนื้อที่ ๙๙ ไร่ ซึ่งนายสมศักดิ์ได้กรรมสิทธิ์ก่อนจดทะเบียนสมรส ยกให้แก่ทายาท ๓ คน คนละเท่ากัน คือ คนละ ๓๓ ไร่ ยกที่ดินโฉนดเลขที่ ๓๔๕๖ ตำบลสามยุค อำเภอบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร เนื้อที่ ๑ ไร่ พร้อมสิ่งปลูกสร้างซึ่งได้กรรมสิทธิ์มาภายหลังจดทะเบียนสมรสแล้วแก่นางสมศรี และแบ่งเงินสด ๑๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท (หนึ่งร้อยล้านบาทถ้วน) พร้อมดอกเบี้ยในอนาคตในบัญชีเงินฝากประจำของธนาคารกรุงเทพ จำกัด

(มหาชน) สาขาบางบอน ชื่อนายสมศักดิ์ มีดี บัญชีเลขที่ ๑๒๓๔๕๖๗๘๙ ซึ่งได้มาภายหลังจดทะเบียนสมรสเช่นกันแก่ทายาททั้งสามคนดังกล่าว คนละเท่ากัน นอกจากทรัพย์ดังกล่าวข้างต้นแล้ว บรรดาอสังหาริมทรัพย์ สังหาริมทรัพย์ สิทธิเรียกร้องและทรัพย์สินของนายสมศักดิ์ที่มีอยู่แล้วในขณะนี้และที่จะมีขึ้นในภายหน้าทั้งหมดยกให้แก่นางสมศรีแต่ผู้เดียว ให้นางสมศรีเป็นผู้จัดการมรดก ทั้งนี้ นายสมศักดิ์จัดทำพินัยกรรมไว้ ๒ ฉบับ ต่อหน้าพยาน โดยขณะทำพินัยกรรม นายสมศักดิ์เป็นผู้มีสติสัมปชัญญะบริบูรณ์ให้ท่านในฐานะทนายความเป็นผู้ร่างพินัยกรรมดังกล่าว

## ธงคำตอบ

### พินัยกรรม

ทำที่บ้านเลขที่ ๑๒๒ ถนนพระราม ๒  
ซอย ๕๐ แขวงสามเสนนอก เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร

วันที่ ๓ เมษายน ๒๕๕๙

ข้าพเจ้า นายสมศักดิ์ มีดี ผู้ทำพินัยกรรมฉบับนี้ อายุ ๖๗ ปี อยู่บ้านเลขที่ ๑๒๒ ถนนพระราม ๒ ซอย ๕๐ แขวงสามเสนนอก เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร ขอทำพินัยกรรมฉบับนี้ขึ้นว่า เมื่อข้าพเจ้าถึงแก่กรรมไปแล้ว ให้ทรัพย์สินมรดกเฉพาะในส่วนที่เป็นกรรมสิทธิ์ของข้าพเจ้าตกแก่ผู้รับมรดกดังต่อไปนี้

๑. ที่ดินโฉนดเลขที่ ๑๒๓๔ ตำบลบางไผ่ อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ เนื้อที่ ๙๙ ไร่ ข้าพเจ้าขอยกให้แก่นางสมศรี มีดี นายสมหมาย มีดี และนางสาวสมลักษณ์ มีดี คนละ ๓๓ ไร่

๒. ที่ดินโฉนดเลขที่ ๓๔๕๖ ตำบลสามเสนนอก อำเภอบางซื่อ กรุงเทพมหานคร เนื้อที่ ๑ ไร่ พร้อมสิ่งปลูกสร้าง ข้าพเจ้าขอยกให้แก่นางสมศรี มีดี

๓. เงินฝากประจำในบัญชีธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) สาขาบางบอน เลขที่บัญชี ๑๒๓๔๕๖๗๘๙ ชื่อข้าพเจ้า จำนวน ๑๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท (หนึ่งร้อยล้านบาทถ้วน) พร้อมดอกเบี้ยในอนาคต ข้าพเจ้าขอยกให้แก่นางสมศรี มีดี นายสมหมาย มีดี และนางสาวสมลักษณ์ มีดี คนละเท่า ๆ กัน

๔. นอกจากทรัพย์สินมรดกในข้อที่ ๑ ถึง ๓ แล้ว บรรดาอสังหาริมทรัพย์ อสังหาริมทรัพย์ สิทธิเรียกร้อง และทรัพย์สินในส่วนอื่นของข้าพเจ้าที่มีอยู่แล้วในขณะนี้ และจะมีขึ้นในภายภาคหน้าทั้งหมด ข้าพเจ้าขอยกให้แก่นางสมศรี มีดี แต่ผู้เดียว

๕. ให้นางสมศรี มีดี เป็นผู้จัดการมรดกของข้าพเจ้าตามพินัยกรรมฉบับนี้

พินัยกรรมฉบับนี้ทำขึ้น ๒ ฉบับ มีข้อความตรงกัน  
เพื่อเป็นหลักฐานข้าพเจ้าได้ลงลายมือชื่อต่อหน้าพยานเป็นสำคัญ

ลงชื่อ.....ผู้ทำพินัยกรรม

ข้าพเจ้าพยานได้อยู่ต่อหน้าผู้ทำพินัยกรรม ผู้ทำพินัยกรรมมีสติสัมปชัญญะ  
บริบูรณ์ และทราบข้อความในพินัยกรรมนี้โดยตลอด และข้าพเจ้าลงลายมือชื่อไว้  
ต่อหน้าผู้ทำพินัยกรรม

ลงชื่อ.....พยาน

ลงชื่อ.....พยาน